

**Návrh na zabezpečenie realizácie a spolufinancovania projektu
v rámci Programu Slovensko 2021 - 2027 s názvom „EHMK 2026:
Trenčiansky hrad - expozícia 2026“.**

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako Riadiaci orgán pre Program Slovensko 2021 – 2027 vyhlásilo dňa 17.07.2024 výzvu s kódom PSK-MIRRI-011-2024-UMR-EFRR na predkladanie žiadostí o NFP s cieľom prispieť k lepšiemu využívaniu kultúrnych pamiatok pre kultúrne a voľnočasové aktivity obyvateľmi a turistami v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry 2026.

Trenčiansky samosprávny kraj spracoval nasledujúcu žiadosť o nenávratný finančný príspevok:

Operačný program: Program Slovensko

Priorita: 5P1 Moderné regióny

Špecifický cieľ: RSO 5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach

Opatrenie: 5.1.6 Európske hlavné mesto kultúry 2026

Kód výzvy: PSK-MIRRI-011-2024-UMR-EFRR

Názov projektu: „EHMK 2026: Trenčiansky hrad - expozícia 2026“

Popis projektu:

Cieľom projektu je komplexná obnova a adaptácia významných objektov horného hradu – Ľudovítovho paláca, Paláca Zápoľských, Veže bránovej I. a Jeremiášovej bašty – a vytvorenie modernej expozície, ktorá posilní medzinárodný význam Trenčína ako centra kultúry a histórie. Projekt reaguje na potrebu sprístupniť verejnosti priestory, ktoré boli dlhodobo uzavreté alebo v havarijnom stave, a dať im novú funkciu v podobe nadčasovej expozície pre 21.storočie.

Trenčiansky hrad je dominantnou pamiatkou regiónu s vysokou historickou a kultúrnou hodnotou. Napriek tomu viaceré jeho priestory, ktoré sú súčasťou navrhovaného projektu – Jeremiášova bašta, Veža bránová I., Ľudovítov palác a Palác Zápoľských – dlhodobo nenapĺňajú svoj potenciál. Jeremiášova bašta je najstarším zachovaným prvkom južného opevnenia, avšak aktuálne je verejnosti neprístupná a nevyužívaná, napriek strategickej polohe na frekventovanej prístupovej ceste k hornému hradu. Ľudovítov palác a Palác Zápoľských boli síce v minulosti adaptované na výstavné priestory, no v súčasnosti sú morálne

aj technicky zastarané – nezodpovedajú moderným požiadavkám na prezentáciu zbierok, komfort návštevníkov ani ochranu historických artefaktov. Cieľové územie trpí dlhodobým nedostatkom kvalitných a technologicky vybavených výstavných priestorov, ktoré by umožňovali interaktívnu, zmysluplnú a dostupnú formu sprostredkovania kultúrneho dedičstva i súčasného umenia.

Projekt je navrhnutý ako komplexná pamiatková obnova a adaptácia objektov horného hradu (Ľudovítov palác, Palác Zápoľských, Veža bránová I. a Jeremiášova bašta). Jeho realizácia bude prebiehať v logickej časovej nadväznosti a so zohľadnením technických, pamiatkových a bezpečnostných požiadaviek. Navrhované aktivity projektu sú priamo previazané s očakávanými výsledkami projektu a prispievajú k naplneniu cieľov Európskeho hlavného mesta kultúry Trenčín 2026. Obnova Jeremiášovej bašty a palácov umožní jednak zachovanie a ochranu národnej kultúrnej pamiatky, jednak sprístupnenie doteraz nevyužívaných priestorov pre verejnosť. Tým sa zvýši kapacita hradu na prezentáciu kultúrneho dedičstva, zlepši sa jeho bezpečnosť, funkčnosť a celkový návštevnícky komfort.

Vytvorenie novej expozície predstavuje druhý, obsahovo nadväzujúci krok. Expozícia bude interpretovať históriu hradu a regiónu modernými múzejnými a digitálnymi nástrojmi, čo prispeje k zvýšeniu atraktivity Trenčianskeho hradu pre rôzne cieľové skupiny (domácich aj zahraničných návštevníkov, školské skupiny, odbornú i laickú verejnosť). Nová expozícia zároveň podporí dlhodobé udržanie dosiahnutých výsledkov, keďže revitalizované priestory budú slúžiť na kvalitnú a inovatívnu prezentáciu kultúrneho dedičstva aj po skončení projektu.

Hlavnou cieľovou skupinou sú domáci obyvatelia, návštevníci mesta Trenčín, či zahraniční turisti, v ktorých plánujeme vzbudiť zvedavosť, či oživenie kultúrneho života prostredníctvom umeleckého a kultúrneho programu v priestoroch, ktoré budú zodpovedajúce požiadavkám a trendom súčasnosti.

Výstupom projektu bude najmä zvýšenie počtu návštevníkov podporovaných kultúrnych a turistických lokalít na cieľovú hodnotu 170 000 návštevníkov za rok.

Celkové oprávnené náklady projektu (COV):	4 095 816,38 eur
z toho paušálna sadzba vo výške 7%:	267 950,60 eur
Žiadaná výška NFP(EÚ+ŠR 80%):	3 276 653,10 eur
Spolufinancovanie vo výške 20%	819 163,28 eur

Realizácia projektu je plánovaná na rok 2026.